

2. Part català-amazic

1. Les entrades d'aquesta part estan ordenades alfabèticament, d'acord amb les convencions gràfiques usuals en català.
2. Després de l'entrada és consignada de forma abreviada la informació gramatical rellevant de cada entrada: *m* = nom masculí, *f* = nom femení, *v* = verb, etc.
3. A causa de la distància tipològica (i genealògica) entre el català i l'amazic, molt més sovint es fa difícil trobar equivalències exactes a cadascun dels sinònims de cada llengua. La tendència general del diccionari consisteix a agrupar les equivalències en el menor nombre d'entrades possible quan les distincions semàntiques que podem observar en mots catalans són inapreciables (o gairebé) en amazic. Així, per exemple, les equivalències a les entrades **esclafar** i **esclafada** són reportades únicament a les entrades **aixafar** i **aixafada**, respectivament; una simple fletxa → remet a l'usuari a les entrades corresponents; igualment, les equivalències de **caramullar-se**, **curullar-se**, **crescuda** (**tenir una**), **mare** (**sortir de**) són remeses mitjançant → a l'entrada **desbordar-se**, en què es fan constar aquests i altres sinònims amb algun matís semàntic addicional que fa que sí que tinguin entrada pròpia, com **inundar-se**, **sobreeixir**, **vessar-se**, etc.
4. Amb el mateix criteri que en el punt anterior, donem com a entrades independents les equivalències dels verbs de qualitat de l'amazic, com ara **gran** (**ésser**), **verd** (**ésser**), **cec** (**ésser**), etc., atès que en amazic no existeix pròpiament la categoria lèxica d'adjectiu (vegeu *Gr.* §§ 3.6 i 7.4.1) i, per tant, els mots que signifiquen **gran**, **verd** i **cec** són noms i no pròpiament adjectius. D'aquesta manera, quan l'entrada d'un mot català és un adjectiu, com ara **esquerp** *adj m* → esquerp (**ésser**), la remissió assenjala que en l'ús atributiu, en amazic hom fa servir un verb de qualitat, mentre que, en l'ús adjacent, l'equivalència més idiomàtica en amazic és la del participi d'acomplert del mateix verb de qualitat. Finalment, si després apareix || *m*, vol dir que l'equivalència consignada a continuació és bàsicament un nom, és a dir 'l'esquerp'.
5. Les equivalències amazigues de les entrades catalanes són reportades diferentment segons si són paraules flexives (noms, pronoms i verbs) o no flexives (la resta). Mentre que les paraules no flexives són reportades en grafia tiffinag i en transliteració llatina, les paraules flexives són reportades en grafia tiffinag i en transliteració llatina només en els lemes, és a dir el singular de l'estat lliure dels noms (*Gr.* § 3.3), la forma independent dels pronoms personals (*Gr.* § 4.1.1), el singular dels pronoms formats a partir del suport de determinació (*Gr.* § 4.3) i el tema d'aorist dels verbs (*Gr.* § 5.2.1). Les altres formes de la flexió són reportades únicament en grafia tiffinag, és a dir la forma abreujada de l'estat d'annexió (°-), (†⊕-) (*Gr.* § 3.3.1) i la forma completa del plural en els noms seguida de l'abreviatura *pl(ural)* o la que escaigui (*Gr.* § 3.2), el plural dels pronoms formats a partir del suport de determinació (*Gr.* § 4.3) i la resta de temes aspectuals entre guionets en els verbs, a saber l'acomplert, l'acomplert negatiu i l'inacomplert (*Gr.* § 5.2). Quan el mot transliterat en grafia llatina és una forma flexiva (un plural en els noms, un tema d'acomplert en els verbs, etc.) és perquè aquesta forma és més usual que la que, teòricament, constitueix el lema, per la qual cosa és tractada com a tal.
6. Després de l'enunciat de l'equivalència amaziga (amb la flexió corresponent, si s'escau) és consignada l'arrel a la qual pertany mitjançant el símbol d'arrel √, per exemple **morral** *m* .⊙X⊙⊙ asgrs (°-) ~ *pl* ξ⊙X⊙.⊙ √X⊙⊙2. D'aquesta manera, l'usuari pot cercar aquesta paraula sota l'arrel √X⊙⊙2 GRS a l'altra part del diccionari, cosa que li permet identificar-ne la derivació (en aquest cas es tracta del derivat d'instrument del verb X⊙⊙ grs 'engreixar') i, consegüentment, assegurar la precisió de l'equivalència i, en el cas de verbs i paraules gramaticals, de conèixer-ne l'ús sintàctic.
7. La barra simple | és emprada
 - (i) per a la derivació deverbativa (*Gr.* § 5.3) en els noms (*Gr.* § 3.4.1.1) dins una mateixa accepció, de manera que, per exemple, les primeres equivalències amazigues que apareixen a l'entrada **picada** són de la diàtesi activa (és a dir 'acció de picar'), les que apareixen després de | *fac* són factitives (és a dir 'acció de fer picar'), les de després de | *pass* són passives (és a dir 'acció d'ésser picat'), després de | *rec* són recíproques 'acció de picar-se mútuament' i, teòricament, la que pogués aparèixer després de | *refl* seria reflexiva (és a dir 'acció de picar-se a si mateix'). Teòricament podem trobar-hi encara formes combinades, com ara | *fac rec* (factitives de recíproques), | *rec fac* (recíproques de factitives), etc.

picada *f* (*picadura*, *punxada*) †ξZZ⊕† tiqqst (†ξ-) ~ *pl*
 †ξZZ.⊙ √†⊕⊙1, ††°⊙ uyus (⊕°-) ~ *pl* ††°⊙| √†⊕⊙1, ZNT
 °R.⊕ akam (°-) ~ *pl* ξR.⊕| √R⊕2, ZNT †.R.R.⊕† takkamt

(+K-) ~ pl +ξKκ.CξI √Kκ2, RIF +ξξ+ξ I +⊙XIH+ tiyti n tsgnft (*lit* cop d'agulla) √U+1, ⊙Θ:✱ ubuz (U:-) ~ pl ⊙Θ:✱I, +:⊙Θ:✱. tubbza (+:-) √Θ✱, +:⊙Θ:ξξ+ tubbiyt (+:-) ~ pl +:⊙ΘΘ.> √Θξ, RIF-CW ⊙Λ:⊙ udum (U:-) ~ pl ⊙Λ:⊙I √ΛC6, RIF .ΛΛ.⊙ addam (:-) √ΛC6 | *fac* .⊙:ZZ⊙ asuqqas (:-) √Y⊙1 | *pass* .U.⊙Θ:✱ awabbz (:-) √Θ✱ | *rec* .⊙ξ.⊙Z.⊙ amyaqqas (:-) ~ pl ξ⊙ξ.⊙Z.⊙I √Y⊙1

- (ii) per a separar, d'acord amb un ordre alfabètic, la fraseologia (ressaltada en negreta) formada a partir del mot lema, com en l'exemple següent:

any *m* .⊙XX".⊙ asgg^was (:-) ~ pl ξ⊙XX".⊙I / RIF ξ⊙XX":⊙. / MZB-WRG ξξN.I √⊙U⊙1 ♦ *sin* anyada | **any agrari** *m* .⊙XX".⊙ I ξC.✱ξYI asgg^was n imaziyn √⊙U⊙1 | **any lunar** *m* .⊙XX".⊙ I U.ξξ⊙ asgg^was n wayyur √⊙U⊙1, .⊙XX".⊙ I +✱ξ⊙ξ asgg^was n tziri √⊙U⊙1 | **any solar** *m* .⊙XX".⊙ I +.H:K+ asgg^was n tafukt / ZNT .⊙XX".⊙ I +H:ξ+ asgg^was n tfuyt √⊙U⊙1 | **aquest any** *adv temp* → enguany | **bon any!** .⊙XX".⊙ ξY:Λ.!! asgg^was iyudan! √⊙U⊙1, .⊙XX".⊙ ξH:Wκξ!! asgg^was ifulkin! √⊙U⊙1 | **cada any** *adv temp* κ:ξ .⊙XX".⊙ kuy asgg^was, κ:M .⊙XX".⊙ kul asgg^was √⊙U⊙1 | **cap d'any** *m* ξYH I :⊙XX".⊙ iyf n usgg^was √YH1, +ξXξ⊙. I :⊙XX".⊙ tigura n usgg^was √XO6 | **d'aquí a dos anys** *adv temp* ξC.N I ξC.N imal n imal √CII3, II:H ξC.N nnuf imal √IH4 | **fa dos anys** *adv temp* .EξIξII aḍininn / .E.IξII aḍaninn √EII, QBYL ⊙IIΛ ξIIξIΛξ sld ilindi √IIΛ, RIF H.⊙U.✱ΛY.+ farwazdyat √✱ΛY+ | **fa tres anys** *adv temp* .E: I U.EξIξII aḍu n waḍininn √EII | **fi d'any** *f* +ξXξ⊙. I :⊙XX".⊙ tigura n usgg^was √⊙U⊙1 | **fins a l'any que ve!** .⊙ ξC.N! ar imal! √CII3 | **I'any anterior** *adv temp* QBYL ξIIξIΛξ-IIξ ilindi-nni √IIΛ | **I'any passat** *adv temp* IE.E.I. nḍaḍana, IE.E.IΛ nḍaḍand, IE.E.IξI nḍaḍanin, II.E.I+ nnaḍant √IEEI, .⊙XX".⊙ ξ✱⊙ξI asgg^was izrin, .⊙XX".⊙.Λ ξ✱⊙ξI asgg^was-ad izrin, .⊙XX".⊙ II. ξ✱⊙ξI asgg^was nna izrin √⊙U⊙1, .⊙XX".⊙ ξΛΛ.I asgg^was iddan √⊙U⊙1, .⊙XX".⊙II.E asgg^wasnnad √⊙U⊙1, QBYL ξIIξIΛξ ilindi √IIΛ, RIF .✱ΛY.+ azdyat (U.-) √✱ΛY+, RIF .⊙XX".⊙ ξHΛ.I asgg^was iēdan √⊙U⊙1 ♦ *sin* antany | **I'any sencer** *adv temp* .⊙XX".⊙ ξKκCII asgg^was ikmmIn √⊙U⊙1 | **I'any vinent** *adv temp* ξC.N imal √CII3, .⊙XX".⊙ Λ-ξΛΛ.I asgg^was d-iddan, .⊙XX".⊙.Λ Λ-ξΛΛ.I asgg^was-ad d-iddan √⊙U⊙1, .⊙XX".⊙ Λ-ξ:⊙.I asgg^was d-yusan, .⊙XX".⊙.Λ Λ-ξ:⊙.I asgg^was-ad d-yusan, RIF .⊙XX".⊙ Λ-ξ:⊙ξI asgg^was d-yusin √⊙U⊙1, .⊙XX".⊙ Λ-ξ:⊙κ.I asgg^was d-yuckan, .⊙XX".⊙.Λ Λ-ξ:⊙κ.I asgg^was-ad d-yuckan √⊙U⊙1 √κκ1, RIF CII.C mneac √CII.C | **nit de cap d'any amazic** *f* (la nit del 12 al 13 de gener, d'acord amb el calendari julià) ξE I ξII.ξ⊙ iḍ n innayr √IξO2 | **tot d'any** *adv temp* C. ξN. :⊙XX".⊙ ma ila usgg^was √⊙U⊙1 | **un cop a l'any** *adv temp* ⊙X :⊙XX".⊙ Y⊙ :⊙XX".⊙ sg usgg^was yr usgg^was √⊙U⊙1

8. La derivació diatètica dels verbs (*Gr.* § 5.3), en canvi, és consignada en entrades independents per rigorós ordre alfabètic, de manera que a l'entrada **aixecar** apareixen les equivalències amazigues en l'alineament dinàmic de la diàtesi activa (*Gr.* § 5.3.1.1), a **aixecar (fer)** les formes factitives o causatives (§ *Gr.* 5.3.2), a **aixecar-se** les formes reflexives o mitjanes (§ *Gr.* 5.3.5), a **aixecar-se mútuament** les formes recíproques (§ *Gr.* 5.3.4), a **aixecat (ésser)** les formes passives (§ *Gr.* 5.3.3) i a **aixecat (estar)** l'alineament estatiu de la diàtesi activa (§§ *Gr.* 5.3.1.2-5.3.1.3). Naturalment, no tots els verbs presenten les sis formes diatètiques simples possibles, sense comptar-hi les sobrederivades, com serien **aixecar-se (fer)**, forma factitiva de recíproca, **aixecat (ésser fet)**, forma passiva de factitiva, **aixecar-se mútuament (fer)**, forma factitiva de recíproca, etc.

aixecar *v* -⊙|K⊙- snkr ~ -⊙|K⊙- ~ -⊙|Kξ⊙- ~ -⊙|K.⊙-
 √|K⊙₁, -◦.⊙⊙- all ~ -◦.⊙⊙- / -◦.⊙⊙- ~ -◦.⊙⊙- / -◦.⊙⊙ξ- ~ -
 ††.⊙⊙- √⊙⊙₂, -◦.⊙ξ- asi ~ -◦.⊙ξ- ~ -◦.⊙ξξ- ~ -††.⊙ξ-, RIF -
 ξ⊙ξ- isi ~ -ξ⊙ξ- ~ -ξ⊙ξ- ~ -K⊙⊙ξ-, FIG -ξ⊙ξ- isi ~ -
 ξ⊙ξ- ~ -ξ⊙ξ- ~ -ξ⊙⊙ξ- √⊙ξ₁ ♦ *sin* posar dempeus,
 dreçar, erigir, incorporar || (___ a pols) -††⊙ξ- ebx ~ -
 ††⊙ξ- ~ -††⊙ξξ- ~ -††⊙⊙ξ- / -†††⊙ξ-, -††⊙⊙ξ-
 ebx ~ -††⊙⊙ξ- ~ -††⊙⊙ξξ- ~ -†††⊙⊙ξ- √††⊙ξ |
aixecar la veu *v* ◦ ξ††.⊙⊙ ξξξ.⊙⊙ ξ† ◦ ξ⊙.⊙.⊙ ar
 ittall imi-nns iy ar isawal (*lit* aixeca la boca quan parla)
 √⊙⊙₂ | **ajudar-se a aixecar mútuament** *v* → aixecar-se
 mútuament (fer)

aixecar (fer) *v* -⊙|K⊙- snkr ~ -⊙|K⊙- ~ -⊙|Kξ⊙- ~ -
 ⊙|K.⊙- √|K⊙₁

aixecar-se o estar aixecat *v* -⊙ΛΛ- bdd ~ -⊙ΛΛ- ~ -⊙ΛΛ- ~ -
 ††⊙Λ.Λ-, -⊙ΛΛ- bdd ~ -⊙ΛΛ- ~ -⊙ΛΛξ- ~ -††⊙ΛΛ-
 √⊙ΛΛ, -|K⊙- nkr ~ -|K⊙- ~ -|Kξ⊙- ~ -|K⊙⊙- √|K⊙₁ ♦
sin dempeus (posar-se), dreçar-se, erigir-se, incorporar-se ♦
cf llevar-se

aixecar-se mútuament (fer) *v* -⊙⊙|K.⊙- msnkar ~ -
 ⊙⊙|K.⊙- ~ -⊙⊙|K.⊙- ~ -††⊙⊙|K.⊙- √|K⊙₁, -
 ⊙⊙⊙ΛΛ- msbdda ~ -⊙⊙⊙ΛΛ- ~ -⊙⊙⊙ΛΛ- ~ -
 ††⊙⊙⊙ΛΛ- √⊙ΛΛ ♦ *sin* ajudar-se a aixecar mútuament

aixecat (ésser) *v* -††◦.⊙ξ- ttuyasi ~ -††◦.⊙ξ- ~ -
 ††◦.⊙ξξ- ~ -††◦.⊙ξξ-, -††◦.⊙ξ- ttuyasi ~ -††◦.⊙ξ-
 ~ -††◦.⊙ξ- ~ -††◦.⊙ξ-, -††◦.⊙ξξ- ttuyasi ~ -††◦.⊙ξξ-
 ~ -††◦.⊙ξξ- ~ -††◦.⊙ξξ-, -††◦.⊙ξξ- ttuyasi ~ -††◦.⊙ξξ- ~
 -††◦.⊙ξξ- ~ -††◦.⊙ξξ- √⊙ξ₁ || (___ a pols) -†††⊙ξ-
 ttuebz ~ -†††⊙ξ- ~ -†††⊙ξξ- ~ -†††⊙ξξ-, -
 †††⊙ξξ- ttuebbz ~ -†††⊙ξξ- ~ -†††⊙ξξξ- ~ -
 †††⊙ξξξ- √††⊙ξ

aixecat (estar) *v* → aixecar-se

9. A la fi de les entrades i després del símbol ♦ són reportats els *sin(ònims)*, més rarament els *hiper(ònims)* o *hipòn(ims)*, a més d'altres remissions menys concretes (mitjançant l'abreviatura *cf* = *confer* = compara) que permeten a l'usuari precisar el significat de l'equivalència que cerca al diccionari. Aquestes remissions no pas exhaustives, sinó merament orientatives.
10. Aquest diccionari segueix les regles ortogràfiques vigents en la normativa del català. L'únic punt en què ens n'apartem conscientment és en l'infinitiu de *pendre* i els verbs que en deriven (*compendre, despendre, empendre, rependre, sorpendre*), per les raons exposades per Joan Coromines al *DECat* (VI, pp. 412-421). De tota manera, les formes encara exclusivament normatives *prendre, comprendre, desprendre, emprendre, reprendre, sorprendre* també ocorren al diccionari, amb una simple remissió → a la forma que considerem que hauria de ser, si no la preferent, almenys igualment estàndard.